

Folketingets Erhvervsudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

16. april 2021

Besvarelse af spørgsmål 207 alm. del stillet af udvalget den 8. januar 2021 efter ønske fra Victoria Velasquez (EL).

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

I Økonomisk Ugebrev nr. 41 fra 6. december 2020 - 25. årgang og nr. 42 - fra 13. december 2020 - 25. årgang beskriver journalist Carsten Vitoft, at en række virksomheder undgår minusrenter på frie likvider, fordi de i stedet for bankindeståender får lov til at placere dem i pensionselskaber, der giver nul- eller plusrenter. Modydelsen er, at virksomhederne indgår aftaler med pensionselskaberne om, at de forvalter de ansattes firmapensioner. Det er angiveligt muligt for pensionselskaberne at udbyde denne slags produkter i overensstemmelse med pensionsbeskatningslovens § 53 A.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr. 10 09 24 85
EAN nr. 579800026001
em@em.dk
www.em.dk

Vil ministeren svare på,

- 1) – om den beskrevne praksis i de nævnte artikler er i overensstemmelse med retstilstanden og intentionen med lovgivningen,
- 2) – om Finanstilsynet finder, at den beskrevne praksis tjener de pågældende pensionskunders (ikke virksomhedernes, men deres ansattes) interesser,
- 3) – om Finanstilsynet har pligt til at registrere en sådan praksis og foreslå den ændret i overensstemmelse med pensionskundernes interesser,
- 4) – om hvilken lovgivning i hhv. den finansielle regulering og på skatteområdet, der skulle ændres, hvis den omtalte praksis skulle forhindre,
- 5) – om konkurrencemyndighederne mener, at den beskrevne praksis hæmmer konkurrencen mellem selskaberne på pensionsmarkedet,
- 6) – om skattemyndighederne har et overblik over, hvor mange penge de anbragte formuer iht. § 53 A for virksomheder med ansatte beløber sig til,
- 7) – om staten ved denne anbringelse af virksomhedernes formue i pensionselskaberne går glip af skatteprovenu og vil ministeren beskrive, hvilke dele af pensionsbeskatningslovens § 53 A, der muliggør den beskrevne praksis, og hvordan hullet kan lukkes?

Svar:

Ad 1) – om den beskrevne praksis i de nævnte artikler er i overensstemmelse med retstilstanden og intentionen med lovgivningen

Der lægges til grund, at der i forhold til artiklerne i Økonomisk Ugebrev spørges til to potentielt sammenhængende typer af praksis:

- a) At livsforsikringsselskaber har kunnet tilbyde virksomheder at oprette ordninger, hvor virksomheden har kunnet placere sin overskudslikviditet på nærmere aftalte vilkår (der beskrives nul- eller plusrenter) fremfor at have dem stående i banken på en indlånskonto til negative renter
- b) At virksomheder ved valg af leverandør til den pensionsordning, de ønsker at tilbyde ansatte som del af en samlet lønpakke, kan vælge ud fra, hvor gode vilkår livsforsikringsselskabet kan tilbyde ift. en eventuel ordning til placering af overskudslikviditet

Ift. a) har jeg forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, der har oplyst følgende:

”Finanstilsynet vurderer, at det er inden for den gældende regulerings rammer, at livsforsikringsselskaber kan tilbyde en virksomhed at indskyde midler på en ordning i et livsforsikringsselskab.”

Ift. b) følger det af den danske arbejdsmarkedsmodel, at ansattes lønpakke, og herunder en eventuel pensionsordning, kan forhandles som en del af en overenskomst. For områder, der pt. ikke er overenskomstdækket, vælger virksomheden, hvilken lønpakke, herunder pensionsordning, man vil tilbyde de ansatte (en såkaldt firmapension).

Ad 2) – om Finanstilsynet finder, at den beskrevne praksis tjener de pågældende pensionskunders (ikke virksomhedernes, men deres ansattes) interesser

Jeg har forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, der har oplyst følgende:

”Virksomheder, der ikke er overenskomstdækkede, kan vælge at aftale vilkår med en leverandør af pensionsordninger, som de eventuelt ønsker at tilbyde deres ansatte som firmapension. Det kan f.eks. være et kommercielt livsforsikringsselskab.

Det kan ikke afvises, at virksomheden i valget af leverandør vil vælge ud fra, hvor gode vilkår livsforsikringsselskabet kan tilbyde i forhold til en ordning til placering af virksomhedens overskudslikviditet.

Virksomheders eventuelle aftaler med livsforsikringsselskaber om placering af overskudslikviditet vil dog altid skulle oprettes som en

særskilt forsikringsaftale mellem virksomheden og livsforsikrings-selskabet, som ikke er en del af den selvstændige aftale om forsikring og pensionsopsparing til virksomhedens ansatte

Hvis et livsforsikringsselskab tilbyder en garanteret forrentning af en virksomheds overskudslikviditet, der ligger over den risikofri rente, så vil livsforsikringsselskabet i henhold til lovgivningen skulle afsætte penge (foretage hensættelser), der skal sikre, at livsforsikringsselskabet kan leve op til sine forpligtigelser, når ordningen skal udbetales. Den risikofrie rente beregnes på basis af euroswaprente-kurven. Målt på det 10 årige punkt på den risikofrie rentekurve var renten -0,09 pct. ultimo februar 2021.

Lidt forsimplet kan det siges, at hvis et livsforsikringsselskab derfor tilbyder en virksomhed en højere forrentning (garanti) end niveauet for den risikofrie rente i det nuværende marked, så vil selskabet skulle finde pengene i sin egenkapital til at kunne dække hensættelserne og de fremtidige forpligtigelser.

Finanstilsynet fører endvidere i det løbende tilsyn kontrol med reglerne om rimelighed for pensionsprodukter, der bl.a. indebærer en kontrol med, at der ikke sker en urimelig omfordeling af midler mellem kunder. Dette vil også omfatte omfordeling mellem en virksomhedsaftale om overskudslikviditet på den ene side og samme virksomheds eventuelle aftale om pensioner til de ansatte og andre kunder i samme fællesskab på den anden side. Såfremt der er risiko for omfordeling ved at sammenblande midler fra kunder, skal selskabet beslutte passende værn, der sikrer, at alle kunder behandles rimeligt, f.eks. værn i forhold til at trække midler ud af ordningen.”

Ad 3) – om Finanstilsynet har pligt til at registrere en sådan praksis og foreslå den ændret i overensstemmelse med pensionskundernes interesser

Jeg har forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, der har oplyst følgende:

”Finanstilsynet har ikke pligt til at registrere al lovlig adfærd i markedet. Finanstilsynet har derfor ikke et separat register over de konkrete aftaler, som er indgået mellem virksomheder og livsforsikringsselskaber om ordninger til placering af likviditet, der skattemæssigt behandles efter pensionsbeskatningslovens § 53 A. Finanstilsynet har endvidere heller ikke registre over samtlige aftaler om pensionsordninger for ansatte i virksomheder.

Hvis Finanstilsynet identificerer en ulovlig praksis inden for den finansielle lovgivning i forbindelse med sit tilsyn med de finansielle

virksomheder, kan der gives påbud til de finansielle virksomheder om at ændre adfærd og overholde lovgivningen.”

Ad 4) – om hvilken lovgivning i hhv. den finansielle regulering og på skatteområdet, der skulle ændres, hvis den omtalte praksis skulle forhindres

Lønforhold, herunder pensionsordninger, forhandles i den danske arbejdsmarkedsmodel som udgangspunkt mellem arbejdsmarkedets parter, jf. svaret på spørgsmål 1. Det vil derfor være et indgreb i den danske arbejdsmarkedsmodel, hvis der gennemføres lovgivning, der griber ind i virksomheders adgang til at vælge den firmapensionsordning, som de ønsker at tilbyde deres ansatte, hvis der ikke er en overenskomstdækning. Forholdene på arbejdsmarkedet henhører under beskæftigelsesministerens ressort og reguleres som udgangspunkt ikke i den finansielle regulering.

I forhold til ændringer, der ville skulle foretages i den finansielle regulering for at forhindre livsforsikringsselskaber i at udbyde produkter til virksomheder til placering af overskudslikviditet, har jeg forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, der har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Rammerne for livsforsikringsselskabernes udbud af produkter er overordnet reguleret i bilag 8 i lov om finansiell virksomhed, der fastsætter de overordnede typer af produkter (forsikringsklasser), som livsforsikringsselskaber kan udbyde. Bilaget afspejler bilag 2 i Solvens II-direktivet (direktiv 2009/138), og adgangen til at drive de nævnte typer af virksomhed følger således af Solvens II-direktivet. En indskrænkning af disse rammer i dansk lovgivning ville potentielt kunne forhindre udbuddet af produkter til placering af overskudslikviditet, men en sådan indskrænkning vil skulle overvejes nøje. Det vil bl.a. skulle overvejes, hvorvidt en sådan potentiel ændring kan ske inden for rammerne af den europæiske Solvens II-regulering. Endvidere vil der skulle foretages en vurdering af, om en eventuel indskrænkning af rammerne vil have utilsigtede negative konsekvenser for andre livsforsikringsprodukter end netop dem, der udbydes til virksomheder til placering af deres overskudslikviditet.

Finanstilsynet vil fremadrettet på inspektioner sætte fokus på livsforsikringsselskabernes udbud af produkter til placering af overskudslikviditet.”

Der henvises til svaret på spørgsmål 7 ift. lovgivning på skatteområdet.

Ad 5) – om konkurrencemyndighederne mener, at den beskrevne praksis hæmmer konkurrencen mellem selskaberne på pensionsmarkedet,

Jeg har forelagt spørgsmålet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Den af Økonomisk Ugebrev beskrevne praksis vedrører de kommercielle livsforsikringsselskaber, der forvalter firmapensionsordninger. De kommercielle livsforsikringsselskaber konkurrerer om at sælge firmapensionsordninger til virksomhederne. Det skyldes, at firmapensionsordninger typisk oprettes for de ansatte af virksomhederne som en del af ansættelsestilbuddet. Det er derfor i dette tilfælde primært virksomhederne – frem for den enkelte opsparer – der ”køber” firmapensionsordninger hos de kommercielle livsforsikringsselskaber, og som med deres efterspørgsel kan bidrage til at styrke konkurrencen på markedet.

Konkurrencerådet har offentliggjort en analyse af pensionsmarkedet og af de kommercielle selskabers indtjening på kapitalforvaltning¹, som peger på, at de kommercielle selskabers samlede pris dækker over, at de sætter relativt lave, og i mange tilfælde tabsgivende, forsikringspræmier og priser på administration, mens der omvendt sættes høje priser på kapitalforvaltningen/investering af pensionsformuen, der genererer en meget betydelig indtjening hos de kommercielle selskaber.

I forhold til den beskrevne praksis ved at tilbyde et produkt til selve virksomheden til placering af overskudslikviditet ud over udbuddet af firmapensionsordningerne, så er konkurrenceeffekten af et sådan produkt ikke selvstændigt analyseret tidligere. Undersøgelser i forbindelse med Konkurrencerådets analyse viser dog mere generelt, at mere end hver fjerde virksomhed angiver, at det var vigtigt eller meget vigtigt, at virksomheden kunne opnå økonomiske fordele ved at oprette en pensionsordning. Det kan derfor ikke udelukkes, at nogle virksomheder vil tillægge muligheden for at oprette en ordning om placering af overskudslikviditet vægt, når virksomheden tager stilling til placering af de ansattes firmapensionsordninger hos et livsforsikringsselskab. Denne mulighed medfører ikke nødvendigvis i sig selv en afsvækket konkurrence på markedet, men kan bl.a. ses som en konsekvens af konkurrenceforholdene på markedet, herunder at indtjeningen er relativt høj på pensionsselskabernes kapitalforvaltning.”

¹ Jf. Konkurrencerådets analyse, ”Konkurrencen på markedet for pension”, december 2019, samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens artikel, ”Pensionselskabernes indtjening på kapitalforvaltning”, december 2020.

Ad 6) – om skattemyndighederne har et overblik over, hvor mange penge de anbragte formuer iht. § 53 A for virksomheder med ansatte beløber sig til,

Jeg har forelagt spørgsmålet for skatteministeren, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

” Skatteforvaltningens seneste fuldt opdaterede data om indestående på pensionsordninger omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, som har virksomheder som forsikringstagere, er fra 2020. Dataene dækker kun virksomheder, der er drevet i selskabsform, da det pt. ikke er muligt at trække samme oplysninger for virksomheder, der drives personligt. Dataene omfatter alle virksomheder drevet i selskabsform, uanset om de pågældende virksomheder måtte have ansatte med pensionsordninger i samme forsikringsselskab.

Ved udgangen af 2020 var der således et indestående på ca. 3,3 mia. kr. på pensionsordninger omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, hvor forsikringstageren var en virksomhed drevet i selskabsform. Til sammenligning blev der for 2020 indberettet et indestående på ca. 14,3 mia. kr. på pensionsordninger omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, hvor forsikringstageren var en person”

Ad 7) – om staten ved denne anbringelse af virksomhedernes formue i pensionsselskaberne går glip af skatteprovenu og vil ministeren beskrive, hvilke dele af pensionsbeskatningslovens § 53 A, der muliggør den beskrevne praksis, og hvordan hullet kan lukkes?

Jeg har forelagt spørgsmålet for skatteministeren, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Pensionsbeskatningsloven regulerer den skattemæssige behandling af indbetalinger på og udbetalinger fra pensionsordninger mv. Der er i pensionsbeskatningslovens kapitel 1 fastsat krav til, hvordan opsparingen skal foretages for, at opsparingen er skattebegünstiget. Skattebegünstigelsen består i, at afkastet beskattes lempeligt efter pensionsafkastbeskatningsloven, og for ratepensioner og livrenter m.v. desuden i, at der er fradragsret for indbetalingerne.

Pensionsbeskatningslovens § 53 A regulerer de skattemæssige vilkår for livsforsikringer, pensionskasseordninger og pensionsordninger i pengeinstitutter, der ikke er omfattet af de almindelige regler i pensionsbeskatningslovens kapitel 1. Reglen gælder også for pensionsordninger, hvor pensionsopsparereren har valgt at give afkald på skattemæssig behandling efter de almindelige regler. Efter § 53 A, stk. 1, nr. 1, gælder § 53 A således for ”livsforsikring, der ikke omfattes

af pensionsbeskatningslovens kapitel 1”, og efter § 53 A, stk. 1, nr. 2, for livsforsikring, der opfylder betingelserne i kapitel 1, men hvor forsikringens ejer ved ordningens oprettelse har givet afkald på beskatning efter de almindelige regler.

Der er ikke fradrag for virksomhedernes indbetalinger til pensionsordninger omfattet af § 53 A, men til gengæld er udbetalingerne skattefri. Afkastet beskattes som kapitalindkomst (personer) eller med selskabsskat (selskaber mv.), altså med en højere sats end den pensionsafkastskat, som betales af afkastet på skattebegunstigede pensionsordninger.

Reglen i § 53 A er en opsamlingsbestemmelse til de almindelige regler i pensionsbeskatningsloven. Den omfatter således en bred vifte af forskellige pensions- og livsforsikringsprodukter, herunder gruppelevsforsikring, ligesom reglen også finder udbredt anvendelse på udstationerede borgere, der under udstationeringen ikke vil kunne udnytte fradragsretten for indbetalinger til almindelige livrenter og ratepensioner. Reglen anvendes også på såkaldt krydslivsforsikring, hvor ejeren af forsikringen og den forsikrede person er forskellige. Hvis den forsikrede dør, modtager ejeren af forsikringen udbetalingen, hvilket vil være en relevant løsning for ugifte samlevende personer og for kompagnoner.

Pensionsbeskatningslovens regler, herunder § 53 A, indeholder ikke en produktregulering af pensionsordninger, men fastlægger alene den skattemæssige behandling af forskellige typer af pensionsordninger.”

Med venlig hilsen

Simon Kollerup